

ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ 131784/2003
«Επιμόρφωση τεχνικών ασφάλειας επιπέδου ΑΕΙ και ΤΕΙ»

(ΦΕΚ 1624/Β/5-11-2003)

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

- 1) Τις διατάξεις του ν. 1558/85 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά όργανα»
- 2) Το άρθρο 13 του ν. 1568/85 «Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων» (177/Α)
- 3) Τα άρθρα 6 του π.δ. 17/96 «Μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ» (11/Α)
- 4) Το άρθρο 9 (παράγραφος 9) του ν. 3144/2003 "Κοινωνικός διάλογος για την προώθηση της απασχόλησης και την κοινωνική προστασία και άλλες διατάξεις" (111/Α)
- 5) Τη γνώμη του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (Πρακτικό 8/8-10-2003)
- 6) Την 80088/31-10-2001 απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εργασίας και Κοιν. Ασφαλίσεων "Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς".
- 7) Το γεγονός ότι από τις διατάξεις αυτής της απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας απόφασης είναι ο καθορισμός των όρων και προϋποθέσεων για την εκτέλεση προγραμμάτων επιμόρφωσης τεχνικών ασφάλειας με τα προσόντα του άρθρου 5 §1 εδάφια (α), (β), και (γ) του ν. 1568/85.

Άρθρο 2

Φορείς εκτέλεσης των προγραμμάτων

Οι φορείς που επιτρέπεται να εκτελούν τα προγράμματα επιμόρφωσης του άρθρου 1 της παρούσας απόφασης είναι τα αρμόδια Υπουργεία, τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος, το ΙΕΚΕΜ-ΤΕΕ, η Ένωση Ελλήνων Χημικών και τα πιστοποιημένα στην υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Άρθρο 3

Χώροι εκτέλεσης των προγραμμάτων

1. Τα επιμορφωτικά προγράμματα μπορούν να εκτελούνται:
  - α. Σε πιστοποιημένες από το ΕΚΕΠΙΣ δομές.
  - β. Σε αίθουσες συγκεντρώσεων ξενοδοχείων, συνεδριακών κέντρων, κ.λ.π. ή σε σχολικές αίθουσες που διαθέτουν τον παρακάτω εξοπλισμό:
    - Διαφανοσκόπιο (overhead projector) ή μηχανή προβολής slides ή άλλη ισοδύναμη δυνατότητα
    - Οθόνη προβολής
    - Πίνακα
2. Ο μέγιστος αριθμός εκπαιδευόμενων και εφόσον η χωρητικότητα της αίθουσας επαρκεί δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος του 25.
3. Το καθαρό εμβαδόν δαπέδου κάθε αίθουσας διδασκαλίας πρέπει να είναι τουλάχιστον 22 τ.μ.
4. Η ελάχιστη επιφάνεια χώρου κάθε αίθουσας διδασκαλίας πρέπει να είναι 1,5 τ.μ. ανά καταρτιζόμενο.
5. Για κάθε εκπαιδευόμενο θα εξασφαλίζεται ο κατάλληλος εξοπλισμός (καρέκλα-τραπέζι).

Άρθρο 4

Ελάχιστο περιεχόμενο προγράμματος

1. Η ελάχιστη διάρκεια των προγραμμάτων επιμόρφωσης δεν μπορεί να υπολείπεται των 60 ωρών θεωρητικής κατάρτισης και το ελάχιστο θεματολόγιο επιμόρφωσης ορίζεται ως εξής:

Α. ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Εισαγωγή στην ασφάλεια της εργασίας

2. Ο ρόλος του κράτους και των άλλων οργανισμών για την υγεία την υγιεινή και την ασφάλεια στους χώρους εργασίας
  - Αρμοδιότητες Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Ανάπτυξης, Εμπορικής Ναυτιλίας, Υγείας και Πρόνοιας
  - Ευρωπαϊκή Ένωση (Διαδικασία έκδοσης κοινοτικών οδηγιών, Ευρωπαϊκός οργανισμός για την ασφάλεια και υγεία στην εργασία)
  - Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (Διεθνές Γραφείο Εργασίας, Διεθνής Συνδιάσκεψη Εργασίας, Διαδικασία έκδοσης διεθνών συμβάσεων και συστάσεων)
3. Γενικές αρχές του εθνικού μας δικαίου για την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων
  - Αρχή της ευθύνης του εργοδότη,
  - Υποχρεώσεις των εργοδοτών, των εργαζομένων, του κράτους
  - Η συμμετοχή των εργαζομένων
  - Επίβλεψη της υγείας των εργαζομένων
  - Κυρώσεις
4. Συνοπτική παρουσίαση των νομοθετημάτων και των κοινοτικών οδηγιών για την υγιεινή και ασφάλεια στην εργασία
5. Αρμοδιότητες και οργάνωση υπηρεσίας τεχνικού ασφαλείας
6. Οργάνωση των διαδικασιών επιθεώρησης και ελέγχου-Λίστες ελέγχου
7. Αρμοδιότητες γιατρού εργασίας
8. Εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου
9. Μέθοδοι ανάλυσης ατυχημάτων και επικινδυνότητας της εργασίας
10. Καταγραφή και επεξεργασία στοιχείων ατυχημάτων
11. Διαχείριση συστήματος ασφαλείας και υγείας στην επιχείρηση
12. Βασικές αρχές εκπαίδευσης εργαζομένων σε θέματα υγιεινής και ασφαλείας στην εργασία
13. Πηγές πληροφόρησης για θέματα υγιεινής και ασφαλείας της εργασίας

Β. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Κτιριολογικές απαιτήσεις και υποδομές χώρων εργασίας
2. Αερισμός – κλιματισμός χώρων εργασίας
3. Φωτισμός χώρων εργασίας
4. Θερμικό περιβάλλον και εργασία
5. Φυσικοί παράγοντες στους χώρους εργασίας
  - Θόρυβος
  - Δονήσεις
  - Ηλεκτρομαγνητικά πεδία
  - Ιοντίζουσες ακτινοβολίες
6. Χημικοί παράγοντες στους χώρους εργασίας
7. Καρκινογόνοι παράγοντες στους χώρους εργασίας
8. Βιολογικοί παράγοντες στους χώρους εργασίας
9. Εξοπλισμοί εργασίας- Γενικές αρχές ασφαλείας
10. Σηματοδότηση χώρων εργασίας
11. Πυροπροστασία
12. Εξοπλισμοί ατομικής εργασίας

Γ. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Μηχανές κατεργασίας μετάλλων
2. Ξυλουργικά μηχανήματα
3. Εργαλεία χειρός – φορητά εργαλεία ισχύος
4. Ενδοεπιχειρησιακές μεταφορές και κυκλοφορία -Περονοφόρα οχήματα
5. Συντήρηση και επισκευές
6. Εργασίες κοπής και συγκόλλησης μετάλλων
7. Κίνδυνοι από ηλεκτρικό ρεύμα
8. Εργασίες σε οθόνες οπτικής απεικόνισης
9. Χειρωνακτικός χειρισμός φορτίων
10. Προστασία των νέων και των εγκύων
11. Κίνδυνοι από εκρηκτικές ατμόσφαιρες
12. Οικοδομικές εργασίες και τεχνικά έργα

13. Ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες
  14. Μεταλλευτικές και λατομικές εργασίες
  15. Βιομηχανικά ατυχήματα μεγάλης έκτασης
2. Πέραν των 60 ωρών θεωρητικής κατάρτισης, θα γίνεται πρακτική άσκηση στις μεθόδους δειγματοληψίας και μέτρησης φυσικών και χημικών παραγόντων η οποία δεν μπορεί να υπολείπεται των 10 ωρών. Η πρακτική άσκηση θα γίνεται με ίδια όργανα του φορέα ή σε άλλους φορείς και εργαστήρια που διαθέτουν τον απαραίτητο εξοπλισμό.
  3. Στην περίπτωση κλαδικής επιμόρφωσης πέραν των ανωτέρω θεμάτων θα προστίθενται επιπλέον ώρες για τα θέματα ασφάλειας και υγείας που αφορούν ιδιαίτερα τον κλάδο αυτό.
  4. Ο μέγιστος αριθμός ωρών επιμόρφωσης ανά ημέρα δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος των 5.
  5. Ο μέγιστος αριθμός ωρών επιμόρφωσης ημερησίως για κάθε εκπαιδευτή δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος των 5.
  6. Ο αριθμός ωρών του ίδιου εκπαιδευτή στην ίδια ομάδα εκπαιδευομένων την ίδια ημέρα δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 3 ώρες.

Άρθρο 5

Προσόντα εκπαιδευτών

1. Πτυχιούχοι ΑΕΙ και ΤΕΙ τεχνολογικών και θετικών επιστημών με αποδεδειγμένη προϋπηρεσία σε άσκηση καθηκόντων τεχνικού ασφάλειας τουλάχιστον 5 ετών απασχόλησης η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 1500 ώρες συνολικής απασχόλησης.
2. Πτυχιούχοι ΑΕΙ και ΤΕΙ τεχνολογικών και θετικών επιστημών με αποδεδειγμένη προϋπηρεσία σε άσκηση καθηκόντων τεχνικού ασφάλειας τουλάχιστον 2 ετών απασχόλησης η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 600 ώρες συνολικής απασχόλησης και:
  - α. έχουν παρακολουθήσει πρόγραμμα επιμόρφωσης για θέματα ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων τουλάχιστον 60 ωρών σύμφωνα με το άρθρο 13 του ν. 1568/85 και το άρθρο 6 του π.δ. 17/96 ή έχουν παρακολουθήσει άλλο ισοδύναμο πρόγραμμα στο εξωτερικό ή
  - β. έχουν παρακολουθήσει πρόγραμμα επιμόρφωσης για θέματα ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων τουλάχιστον 60 ωρών που εκτελέστηκε μέχρι 31-12-2002 από:
    - το Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΕΛΙΝΥΑΕ) ή
    - ΑΕΙ και ΤΕΙ ή
    - Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος και το ΙΕΚΕΜ-ΤΕΕ.

Για την παρακολούθηση εγκεκριμένου προγράμματος επιμόρφωσης σύμφωνα με το εδάφιο (α) απαιτείται επικυρωμένο αντίγραφο του πιστοποιητικού επιμόρφωσης. Στην περίπτωση παρακολούθησης προγράμματος επιμόρφωσης στο εξωτερικό απαιτείται επικυρωμένο αντίγραφο του πιστοποιητικού επιμόρφωσης και στοιχεία του προγράμματος.

Για την παρακολούθηση προγράμματος επιμόρφωσης σύμφωνα με το εδάφιο (β) απαιτείται επικυρωμένο αντίγραφο του πιστοποιητικού επιμόρφωσης και το αναλυτικό πρόγραμμα επιμόρφωσης.
3. Πτυχιούχοι ΑΕΙ και ΤΕΙ τεχνολογικών και θετικών επιστημών με αναγνωρισμένη πανεπιστημιακή μεταπτυχιακή εξειδίκευση μονοετούς τουλάχιστον διάρκειας σχετική με την ασφάλεια της εργασίας ή την εργονομία.
4. Πτυχιούχοι ΑΕΙ και ΤΕΙ τεχνολογικών και θετικών επιστημών με αποδεδειγμένη εκπαιδευτική εμπειρία 150 τουλάχιστον ωρών, σε προγράμματα επιμόρφωσης τεχνικών ασφάλειας την τελευταία πενταετία. Δεν περιλαμβάνεται η εκπαιδευτική εμπειρία σε παρόμοια προγράμματα επιμόρφωσης εργοδοτών.
5. Εκπαιδευτικό προσωπικό των ΑΕΙ, των ΤΕΙ και του ΕΛΙΝΥΑΕ με αποδεδειγμένη εκπαιδευτική εμπειρία στον τομέα της ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων.

Για την εκπαιδευτική εμπειρία στον τομέα της ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων του εκπαιδευτικού προσωπικού των ΑΕΙ και ΤΕΙ απαιτείται βεβαίωση εκπαιδευτικής εμπειρίας στον τομέα ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων από το αντίστοιχο ΑΕΙ ή ΤΕΙ.
6. Πτυχιούχοι ΑΕΙ και ΤΕΙ τεχνολογικών ή θετικών επιστημών που ασκούν ή έχουν ασκήσει καθήκοντα τεχνικού επιθεωρητή εργασίας ή που έχουν αποδεδειγμένα απασχοληθεί στο Υπουργείο Εργασίας με θέματα υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων.

Στην περίπτωση αυτή απαιτείται βεβαίωση από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Άρθρο 6

Περιεχόμενο αιτήσεων- Διαδικασία έγκρισης -Λοιπές προϋποθέσεις

1. Πριν την υποβολή των αιτήσεων για έγκριση των προγραμμάτων θα πρέπει να έχουν εξασφαλιστεί οι εκπαιδευόμενοι, η αίθουσα επιμόρφωσης και οι εκπαιδευτές.

2. Οι αιτήσεις για έγκριση των προγραμμάτων υποβάλλονται στη Διεύθυνση Συνθηκών Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στη διεύθυνση Πειραιώς 40, 101 82 Αθήνα.
3. Στην αίτηση που θα υποβάλλεται για έγκριση εκτέλεσης προγράμματος θα πρέπει να αναφέρονται:
  - ◆ Η επωνυμία του φορέα που υποβάλλει την αίτηση, Ταχυδρομική Διεύθυνση, Τηλέφωνα, Fax, Ηλεκτρονική Διεύθυνση, αρμόδιος προγράμματος.
  - ◆ Η ακριβής διεύθυνση του χώρου επιμόρφωσης.
  - ◆ Το εμβαδόν του χώρου επιμόρφωσης
  - ◆ Το ωρολόγιο πρόγραμμα
  - ◆ Οι εκπαιδευτές
  - ◆ Οι εκπαιδευόμενοι.
4. Οι αιτήσεις για έγκριση των προγραμμάτων πρέπει να υποβάλλονται έγκαιρα (30 τουλάχιστον ημέρες) πριν την έναρξη του προγράμματος για να υπάρχει το χρονικό περιθώριο γνωμοδότησης από το ΣΥΑΕ και έκδοσης της υπουργικής απόφασης.
5. Στην περίπτωση που η αίτηση υποβάλλεται από διαπιστευμένο κέντρο επαγγελματικής κατάρτισης θα υποβάλλεται και το σχετικό πιστοποιητικό διαπίστευσης.
6. α. Εκπαιδευτές δημόσιοι υπάλληλοι θα πρέπει να έχουν εξασφαλίσει την προβλεπόμενη άδεια άσκησης ιδιωτικού έργου με αμοιβή.
β. Εκπαιδευτές τεχνικοί ασφάλειας δεν πρέπει, για τις ώρες εκτέλεσης του προγράμματος, να έχουν ταυτόχρονα υποχρέωση για άσκηση καθηκόντων τεχνικού ασφάλειας.
γ. Για τους εκπαιδευτές υποβάλλονται:
  - Σύντομο βιογραφικό σημείωμα βάσει τυποποιημένου εντύπου
  - Επικυρωμένα αντίγραφα πτυχίων
  - Τα κατά περίπτωση πιστοποιητικά, βεβαιώσεις και άλλα απαιτούμενα παραστατικά.
- δ. Οι τακτικοί εκπαιδευτές υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση με την οποία δηλώνουν:
  - Τη σχέση εργασία τους και συγκεκριμένα εάν είναι ή δεν είναι δημόσιοι υπάλληλοι.
  - Ότι δεν ασχολούνται ως εκπαιδευτές στα προγράμματα αυτά συνολικά πέραν των 5 ωρών ημερησίως και στην ίδια ομάδα εκπαιδευομένων πέραν των 3 ωρών ημερησίως.
  - Ότι για τις συγκεκριμένες ώρες εκτέλεσης του συγκεκριμένου προγράμματος του φορέα δεν έχουν δηλώσει συμμετοχή σε άλλο πρόγραμμα και ότι δεν έχουν υποχρέωση άσκησης καθηκόντων τεχνικού ασφάλειας.
- ε. Οι αναπληρωματικοί εκπαιδευτές υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση με την οποία δηλώνουν ότι αποδέχονται τη συμμετοχή τους ως εκπαιδευτές στα προγράμματα για τις συγκεκριμένες ώρες εκτέλεσης του συγκεκριμένου προγράμματος του φορέα και με τους ίδιους όρους των τακτικών εκπαιδευτών.
- στ. Στην περίπτωση που εκπαιδευτές είναι δημόσιοι υπάλληλοι θα υποβάλλεται παράλληλα και η προβλεπόμενη άδεια άσκησης ιδιωτικού έργου με αμοιβή.
7. Για κάθε ενότητα του περιεχομένου του προγράμματος θα ορίζεται ένας εκπαιδευτής με ένα μόνο αναπληρωματικό του.
8. Η Διεύθυνση Συνθηκών Εργασίας θα ελέγχει την πληρότητα του φακέλου, θα αξιολογεί τα συνημμένα δικαιολογητικά και θα εισηγείται στο ΣΥΑΕ την έγκριση ή την απόρριψη του προγράμματος. Μετά τη γνωμοδότηση του ΣΥΑΕ θα εκδίδεται υπουργική απόφαση την οποία οι φορείς που υπέβαλαν τις σχετικές αιτήσεις θα παραλαμβάνουν από τη Διεύθυνση Συνθηκών Εργασίας.
Αντίγραφο της απόφασης αυτής με όλα τα συμπληρωματικά στοιχεία που απαιτούνται για τον έλεγχο των προγραμμάτων κατατίθεται από τους φορείς εκτέλεσης των προγραμμάτων έγκαιρα και οπωσδήποτε πριν την έναρξη εκτέλεσης του προγράμματος στις αρμόδιες για τον έλεγχο υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων όπως αυτές θα προσδιοριστούν με τη σχετική εγκύκλιο.
9. Αντικατάσταση των εγκριθέντων εκπαιδευομένων μέχρι τον αριθμό 10 θα επιτρέπεται εφόσον το αργότερο πέντε (5) ημέρες πριν την εκτέλεση του προγράμματος κοινοποιηθεί η σχετική αλλαγή στην αρμόδια για τον έλεγχο υπηρεσία του ΣΕΠΕ και στη Διεύθυνση Συνθηκών Εργασίας.
10. Στους συμμετέχοντες με ευθύνη του φορέα εκτέλεσης του προγράμματος θα δίνονται αντίγραφα των εισηγήσεων ή άλλο ισοδύναμο έντυπο υλικό.
11. Τα πιστοποιητικά θα δίνονται από τον φορέα επιμόρφωσης μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος.
12. Οι σχετικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης θα προσδιορισθούν με σχετική εγκύκλιο.

13. Ο χρόνος αποχής των εργαζομένων από την εργασία για τη παρακολούθηση των προγραμμάτων αυτών, θεωρείται χρόνος εργασίας για κάθε συνέπεια από τη σχέση εργασίας και για την αμοιβή τους και δεν μπορεί να συμψηφιστεί με την κανονική ετήσια άδειά τους. Οι δαπάνες παρακολούθησης των προγραμμάτων δεν βαρύνουν σε καμία περίπτωση τους εργαζόμενους.

Άρθρο 7

Έλεγχος εκτέλεσης των προγραμμάτων

Ο έλεγχος της καλής εκτέλεσης των προγραμμάτων θα διενεργείται από υπαλλήλους του ΣΕΠΕ και των άλλων υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Άρθρο 8

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς της απόφασης αυτής αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα 20 Οκτωβρίου 2003